

Art. 12. Artykuły wykonane zgodnie z Polskimi Normami i z normami branżowymi powinny być oznaczane znakiem zgodności z normą na zasadach i w sposób określony przez Komitet.

Art. 13. Minister Finansów w porozumieniu z Komitetem oraz z Komitetem do Spraw Techniki określa źródła i sposób finansowania prac normalizacyjnych w uspołecznionych zakładach pracy.

Art. 14 Prezes Rady Ministrów na wniosek Komitetu określi organy obowiązane do przeprowadzania kontroli prac normalizacyjnych oraz stałej i doraźnej kontroli stosowania norm, jak również zakres i sposób przeprowadzania tej kontroli.

Rozdział 4.

Przepisy karne.

Art. 15. 1. Kto, będąc kierownikiem zakładu pracy bądź osobą odpowiedzialną za działalność produkcyjną lub usługową albo za kontrolę techniczną, nie stosuje w procesie produkcji Polskich Norm i norm branżowych, dopuszcza do wykonania prac niezgodnych z tymi normami lub wprowadza do obrotu artykuły nie odpowiadające tym normom albo też nie zachowuje szczególnych warunków ustanowionych w związku z zezwoleniem udzielonym na odstąpienie od tych norm

— podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 4.500 złotych.

2. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 16. 1. Osoba określona w art. 15 ust. 1, która w wyniku niestosowania Polskiej Normy lub normy branżowej naraża życie lub zdrowie człowieka na niebezpieczeństwo albo powoduje powstanie poważnej szkody dla interesów gospodarczych Państwa

— podlega karze więzienia do lat trzech.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie

— podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub karze grzywny do 10.000 złotych.

Art. 17. 1. Kto wbrew obowiązującym przepisom nie oznacza artykułów znakiem zgodności z normą lub używa

tych znaków niezgodnie z przepisami — podlega karze grzywny do 4.500 złotych.

2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 18. 1. Dotychczasowe normy państwowe obowiązujące stają się Polskimi Normami w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe normy państwowe zalecane i normy resortowe pozostają w mocy do czasu ich unieważnienia przez organ, który je ustanowił, bądź do czasu ustanowienia ich jako Polskie Normy lub normy branżowe w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 19. 1. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do norm — wskaźników pracy i płacy, zaspokajania potrzeb, zużycia materiałów i energii, ubytków naturalnych, kosztorysów, zaopatrzenia i obrotu.

2. Wskaźników wymienionych w ust. 1 nie należy nazywać normami bez jednoczesnego określania ich rodzaju.

Art. 20. Normy dotyczące narzędzi mierniczych, podlegające obowiązkowi legalizacji lub uwierzytelnienia, nie mogą być sprzeczne z przepisami dekretów z dnia 19 kwietnia 1951 r. o organach administracji miar oraz o miarach i narzędziach mierniczych (Dz. U. z 1951 r. Nr 26, poz. 195 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) oraz przepisami na jego podstawie wydanymi.

Art. 21. Ustawa nie narusza uprawnień Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w zakresie jakości środków farmaceutycznych.

Art. 22. Ilekroć w ustawie jest mowa o ministrach lub resortach, rozumie się przez to również komisje i komitety sprawujące funkcje naczelnych organów administracji oraz urzędy centralne.

Art. 23. Traci moc dekret z dnia 4 marca 1953 r. o normach i o Polskim Komitecie Normalizacyjnym (Dz. U. z 1953 r. Nr 15, poz. 61 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244).

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

USTAWA

z dnia 27 listopada 1961 r.

o targach i wystawach krajowych.

Art. 1. Przepisy ustawy stosuje się do targów, kiermaszów i wystaw gospodarczych odbywanych w kraju przy udziale wyłącznie wystawców krajowych.

Art. 2. 1. Targi są przedsięwzięciem obejmującym przegląd wytwórczości oraz reklamę towarów, zorganizowanym w celu zawierania przez wystawców umów na dostawę towarów lub wykonywanie usług.

2. Kiermasze są przedsięwzięciem organizowanym poza stałym miejscem działalności wystawców w celu reklamy i sprzedaży towarów i wykonywania usług bezpośrednio ludności.

3. Wystawy są przedsięwzięciem służącym celom dydaktycznym i propagandowo-informacyjnym w zakresie działalności gospodarczej, nie połączonym ze sprzedażą.

Art. 3. Przepisy ustawy nie dotyczą:

- 1) wystaw, targów i kiermaszów, obejmujących sprzedaż i wystawiennictwo książek i dzieł sztuki,
- 2) targów, kiermaszów i wystaw o zasięgu nie przekraczającym powiatu,
- 3) jarmarków, tj. odbywanych tradycyjnie okresowych zjazdów ludności mających na celu zbycie przez wytwórców ich własnych wytworów oraz produktów rol-

nych i runa leśnego, a także nabycie na miejscu potrzebnych przedmiotów,

- 4) wystaw urządzanych z okazji zakończenia kursów i konkursów w zakresie prac nad postępowaniem technicznym lub organizowanych w zakładach pracy w celu popularyzacji osiągnięć i wymiany doświadczeń w danej branży,
- 5) pokazów prób produkcyjności (dzielności) zwierząt użytkowych,
- 6) wystaw o charakterze reklamowym trwających nie dłużej niż trzy dni,
- 7) licytacji (przetargów) publicznych.

Art. 4. Na targach, kiermaszach i wystawach mogą być organizowane konkursy, służące celom dydaktycznym lub propagandowym, oraz loterie i imprezy rozrywkowe z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów.

Art. 5. 1. Targi, kiermasze i wystawy mogą być organizowane w określonym miejscu w zasięgu:

- 1) ogólnokrajowym — jeżeli udział biorą wystawcy z obszaru całego kraju lub większości województw albo gdy wystawcy reprezentują całość produkcji określonej branży względnie inne osiągnięcia w skali ogólnokrajowej,
- 2) międzywojewódzkim — jeżeli udział biorą wystawcy prowadzący działalność co najmniej w dwóch województwach,
- 3) wojewódzkim — jeżeli udział biorą wystawcy prowadzący działalność co najmniej w dwóch powiatach.

2. Jeżeli w targach, kiermaszach i wystawach biorą udział wystawcy, mający siedzibę na terenie województwa i miasta wyłączonego z tego województwa, przedsięwzięcie takie uważa się za zorganizowane w zasięgu wojewódzkim.

3. Targi, kiermasze i wystawy, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być organizowane jako przedsięwzięcia ruchome (objazdowe).

Art. 6. 1. Na urządzenie targów i wystaw oraz na urządzenie kiermaszów o zasięgu ogólnokrajowym wymagane jest zezwolenie.

2. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwolnione są jednostki organizacyjne powoływane przez organy udzielające zezwoleń do urządzania określonych targów, kiermaszów lub wystaw.

Art. 7. Zezwoleń na urządzenie targów o zasięgu ogólnokrajowym i międzywojewódzkim udzielają:

- 1) w zakresie targów, których przedmiotem są artykuły przeznaczone na zaopatrzenie rynku — Minister Handlu Wewnętrznego po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami,
- 2) w zakresie targów, których przedmiotem są artykuły przeznaczone na zaopatrzenie produkcji i inwestycji — właściwi ministrowie.

Art. 8. 1. Zezwoleń na urządzenie wystaw o zasięgu ogólnokrajowym i międzywojewódzkim udzielają ministrowie właściwi ze względu na problematykę przedsięwzięcia.

2. Zamieszczenie na wystawach, o których mowa w ust. 1, eksponatów związanych bezpośrednio z obroną Państwa wymaga zgody Ministra Obrony Narodowej.

Art. 9. 1. Zezwoleń na urządzenie targów i wystaw o zasięgu wojewódzkim udzielają:

- 1) w zakresie targów, których przedmiotem są artykuły przeznaczone na zaopatrzenie rynku — organy administracji prezydium wojewódzkich rad narodowych właściwe do spraw handlu, po porozumieniu z zainteresowanymi ze względu na problematykę targów organami administracji tych prezydium,
- 2) w zakresie targów, których przedmiotem są artykuły przeznaczone na zaopatrzenie produkcji i inwestycji, oraz w zakresie wystaw — organy administracji pre-

zydium wojewódzkich rad narodowych właściwe ze względu na problematykę przedsięwzięcia.

2. Zamieszczenie na wystawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, eksponatów związanych bezpośrednio z obroną Państwa wymaga zgody właściwego dowódcy okręgu wojskowego.

Art. 10. Jeżeli jednym z celów targów jest bezpośrednia sprzedaż towarów za granicę, zezwolenia, o których mowa w art. 7 i 9, udzielane są po porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego.

Art. 11. Jeżeli problematyka wystawy łączy się z popularyzacją postępu technicznego, zezwolenia, o których mowa w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 pkt 2, udzielane są po porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do Spraw Techniki.

Art. 12. 1. Zezwoleń na urządzenie kiermaszów o zasięgu ogólnokrajowym udziela Minister Handlu Wewnętrznego.

2. Minister Handlu Wewnętrznego może w stosunku do kiermaszów o zasięgu międzywojewódzkim wprowadzić obowiązek rejestracji przedsięwzięcia lub uzyskania zezwolenia na jego urządzenie.

3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2, przysługują właściwym do spraw handlu organom administracji prezydium wojewódzkich rad narodowych w stosunku do kiermaszów o zasięgu wojewódzkim.

Art. 13. Organ udzielający zezwolenia może w uzasadnionych przypadkach uzależnić prowadzenie przedsięwzięcia od spełnienia przez wnioskodawcę określonych warunków wymienionych w zezwoleniu.

Art. 14. O udzieleniu zezwolenia należy zawiadomić prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na miejsce przedsięwzięcia.

Art. 15. 1. Przed uzyskaniem zezwolenia na urządzenie targów i wystaw lub na urządzenie kiermaszów o zasięgu ogólnokrajowym albo przed powołaniem jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 6 ust. 2, nie wolno prowadzić na rzecz tych przedsięwzięć reklamy i zawieranie umów uczestnictwa.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie wprowadzenia obowiązku uzyskiwania zezwoleń na urządzenie kiermaszów międzywojewódzkich i wojewódzkich.

Art. 16. Przy powoływaniu jednostek, o których mowa w art. 6 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 2, art. 10 i art. 11.

Art. 17. 1. Na targach i wystawach o zasięgu ogólnokrajowym, międzywojewódzkim i wojewódzkim oraz na kiermaszach o zasięgu ogólnokrajowym mogą być przyznawane wystawcom wyróżnienia i nagrody za specjalne osiągnięcia w zakresie wykonywanej działalności oraz form ekspozycji.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie wprowadzenia obowiązku uzyskiwania zezwoleń na urządzenie kiermaszów międzywojewódzkich i wojewódzkich.

Art. 18. 1. Rada Ministrów określi:

- 1) jednostki uprawnione do udziału w targach i wystawach w charakterze wystawców,
- 2) jednostki uprawnione do występowania o zezwolenie na urządzenie targów, kiermaszów i wystaw,
- 3) tryb składania wniosków, warunki, którym powinien odpowiadać wniosek o udzielenie zezwolenia na urządzenie przedsięwzięcia, przewidujące w szczególności obowiązek zasięgnięcia opinii prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej dla miejsca przedsięwzięcia, oraz szczegółowe zasady udzielania zezwoleń,
- 4) zasady i tryb finansowania przedsięwzięć,
- 5) zasady nadzoru i koordynacji w zakresie organizacji targów, kiermaszów i wystaw,

6) formy i rodzaje wyróżnień i nagród, organy właściwe do ich przyznawania oraz zasady i tryb ich przyznawania.

2. Rada Ministrów może przekazać ministrom właściwym do udzielania zezwoleń na urządzanie przedsięwzięć uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

Art. 19. W razie urzędzenia lub prowadzenia przedsięwzięcia bez wymaganego zezwolenia organ właściwy do udzielenia zezwolenia zakazuje prowadzenia dalszej działalności.

Art. 20. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia urządza lub prowadzi targi, kiermasze i wystawy albo nie mając takiego zezwolenia prowadzi na rzecz tych przedsięwzięć reklamę lub zawiera umowy uczestnictwa — podlega karze grzywny do 4.500 zł.

2. W sprawach o wykroczenia przewidziane w ust. 1 orzekanie następuje na zasadach i w trybie określonych w przepisach o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 21. Przepisy ustawy dotyczące uprawnień ministrów stosuje się odpowiednio do kierowników urzędów centralnych.

Art. 22. Przepisy ustawy, w których mowa jest o województwie lub powiecie, stosuje się odpowiednio do miast wyłączonych z województw lub miast stanowiących powiaty miejskie.

Art. 23. Do przedsięwzięć, o których mowa w art. 1, nie mają zastosowania przepisy dekretu z dnia 2 sierpnia 1951 r. o targach i targowiskach (Dz. U. Nr 41, poz. 312).

Art. 24. Traci moc ustawa z dnia 28 czerwca 1939 r. o wystawach i targach gospodarczych (Dz. U. Nr 61, poz. 400).

Art. 25. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

360

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 listopada 1961 r.

w sprawie zasad tworzenia wydziałów przez prezydium rad narodowych.

Na podstawie art. 59 ust. 7 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wydziały prezydiów rad narodowych jako terenowe organy administracji państwowej kierują poszczególnymi dziedzinami spraw, należących do właściwości rad narodowych.

2. Przy wykonywaniu swoich zadań wydziały współdziałają z komisjami rad narodowych. Kierownicy wydziałów biorą udział na zaproszenie komisji w jej posiedzeniach, zasięgają opinii komisji przed podjęciem ważniejszych decyzji oraz udzielają komisji pomocy w realizacji jej zadań.

3. Nadzór nad działalnością wydziałów sprawują prezydium rad narodowych oraz przedmiotowo właściwe wydziały prezydiów rad narodowych wyższego stopnia, a w stosunku do wydziałów prezydiów wojewódzkich rad narodowych — przedmiotowo właściwe naczelne organy administracji państwowej.

4. Tworzenie wydziałów, określenie ich organizacji wewnętrznej i zakresu działania następuje według zasad określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Wydziały prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 2. 1. Prezydium wojewódzkich rad narodowych tworzą wydziały, biorąc za podstawę wykaz wydziałów zawarty w cz. I załącznika.

2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych warunkami lokalnymi prezydium wojewódzkiej rady narodowej może:

- 1) zaniechać utworzenia wydziału bądź łączyć wydziały, jak również
- 2) utworzyć wydział nie przewidziany w wykazie (ust. 1).

3. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej decyduje w sprawach oznaczonych w ust. 2 pkt 1 po zasięgnięciu opinii właściwych komisji wojewódzkiej rady narodowej oraz w porozumieniu z właściwymi ministrami, a w sprawach oznaczonych w ust. 2 pkt 2 — nadto za uprzednią zgodą Prezesa Rady Ministrów.

§ 3. 1. Wydziały mogą być dzielone na oddziały, samodzielne referaty bądź samodzielne stanowiska pracy. Oddział może być utworzony, gdy waga zagadnień i nasilenie po-

krewnych zadań uzasadnia utworzenie oddziału i w związku z tym zachodzi konieczność stałego zatrudnienia w nim co najmniej 3—5 pracowników; dolna granica może mieć zastosowanie jedynie w przypadkach szczególnie uzasadnionych problematyką oddziału. Oddział może być dzielony na referaty bądź na samodzielne stanowiska pracy. Referat w ramach oddziału może być utworzony, gdy waga zagadnień i nasilenie pokrewnych zadań uzasadnia utworzenie referatu i w związku z tym zachodzi konieczność stałego zatrudnienia w nim co najmniej 2—3 pracowników.

2. Zamiast oddziału lub referatu mogą być tworzone komórki organizacyjne o innej nazwie na prawach oddziału lub referatu (komórki równorzędne).

3. Szczegółowy zakres działania wydziałów oraz ich organizację wewnętrzną określa prezydium wojewódzkiej rady narodowej na podstawie wytycznych właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych), a w przypadku gdy wydział jest nadzorowany przez dwu lub więcej ministrów (kierowników urzędów centralnych) — na podstawie ich wspólnych wytycznych.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do aparatu wykonawczego wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego.

Wydziały prezydiów powiatowych rad narodowych.

§ 4. 1. Prezydium powiatowych rad narodowych tworzą wydziały, biorąc za podstawę wykaz wydziałów zawarty w cz. II załącznika.

2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych warunkami lokalnymi prezydium powiatowej rady narodowej może:

- 1) zaniechać utworzenia wydziału bądź łączyć wydziały, jak również
- 2) utworzyć wydział nie przewidziany w wykazie (ust. 1).

3. Prezydium powiatowej rady narodowej decyduje w sprawach oznaczonych w ust. 2 po zasięgnięciu opinii właściwych komisji powiatowej rady narodowej oraz za uprzednią zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 5. 1. Wydziały mogą być dzielone na referaty (komórki równorzędne) bądź samodzielne stanowiska pracy. Referat może być utworzony, gdy waga zagadnień i nasi-